

Patery od nowa

Wandteller wieder neu

Szczecin, Oderberg
2024

Pomysłodawca projektu | Projektidee

Romana Krzewicka

Tekst | Texte

Romana Krzewicka, Andrzej Łazowski

Autorzy zdjęć | Fotos

Michał Kulik, Andrzej Łazowski,
Marcjan Łazowski, Zdzisław Piotrowski

Tłumaczenie na język niemiecki

Übersetzung ins Deutsche

Beata Kana
Irena Obstawska

Koordinacja projektu | Projektkoordination

Marta Szczepaniak

Redakcja, skład, druk | Redaktion, Satz, Druck

Joanna Lamek, INVOLVER AGENCY sp. z o.o.

Organizatorzy projektu | Projektveranstalter

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość
Perspektive Oderberg e.V

Podziękowania za udostępnienie kolekcji Pater dla Stowarzyszenia Mieszkańców i Miłośników Pogodna „Pogodniak”

Wir bedanken uns bei dem Förderverein des Stadtteils Pogodno „Pogodniak” für die Zurverfügungstellung der Wandteller

Wydawca | Herausgeber

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość
ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 33d
71-111 Szczecin
www.cpt.org.pl

ISBN: 978-83-66874-15-2

Copyright: Licencja CC BY

Katalog powstał w ramach projektu „Pater od nowa”. Projekt dofinansowany ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.

Der Katalog entstand im Rahmen des Projekts „Wandteller wieder neu”. Das Projekt wurde aus der zweckgebundenen Reserve des Staates kofinanziert.

Pater od nowa

Wandteller wieder neu

stowarzyszenie
czas
przestrzeń
tożsamość

KPF
FMP

Interreg

Mecklenburg-Vorpommern / Brandenburg / Polska

Kofinanciert von der
Europäischen Union
Dofinansowany przez
Unię Europejską

Wstęp

Zapraszamy do wejścia w świat utrwalony na talerzach i paterach z drugiej połowy XX wieku. Kolorowe, przekrzywione i nie do końca jednoznaczne porcelanowe obrazy zdobiły ściany małych mieszkań w PRL-u. Większość z nich wpisywała się w powstały w 1947 roku ogólnoeuropejski nurt w sztuce użytkowej zwany New Look. Wszystkie niewątpliwie wpasowywały się w niewielką przestrzeń między meblami, zdobiąc salony, kuchnie czy przedpokoje zamiast wielkowiarymowych obrazów.

Dzisiaj ich czas powrócił. Ptery stały się przykładem ponadczasowego dizajnu, świetnie odnajdującego się we współczesnych wnętrzach. Zawieszane na ścianie pobudzają wyobraźnię, przywołują wspomnienia i przenoszą w poprzedni wiek. Każdy z nas może odczytywać inaczej utrwalone obrazy, może nadawać im własne znaczenie. Może zachwycić się prostotą lub precyzją obrazu, symboliką lub jednoznacznością, nakładaniem lub wybieraniem farby.

Patery same w sobie nie wymagają od nas szczególnej refleksji. Idąc na wystawę, dostaniemy to, co sami sobie założymy.

Na naszej wystawie i w katalogu obejrzysz patery z polskich fabryk porcelany, porcelitu i fajansu.

- Zakłady Porcelany i Porcelitu w Chodzieży
- Zakłady Porcelitu Stołowego „Pruszków” w Pruszkowie
- Zakłady Porcelany i Porcelitu Stołowego „Tułowice”
- Olkuska Fabryka Naczyń Emaliowanych w Olkuszu
- Zakłady Porcelany Stołowej „Wałbrzych” w Wałbrzychu
- Zakłady Porcelany Stołowej „Krzysztof” („Wawel”) w Wałbrzychu
- Zakłady Porcelany Stołowej „Ćmielów” w Ćmielowie
- Zakłady Porcelany „Bogucice” w Katowicach-Bogucicach
- Zakłady Porcelany Stołowej „Karolina” w Jaworzynie Śląskiej
- Zakłady Fajansu „Włocławek” we Włocławku
- Zakłady Fajansu „KOŁO” w Kole

To poza fabryką w Ćmielowie nieistniejące już zakłady, a to co po nich pozostało, staje się historią i częścią dziedzictwa narodowego.

W katalogu i na wystawie nie zabraknie również pater malowanych przez malarzy artystów tworzących dla Cepelii, spółdzielni Kwiatogal oraz pod własną marką. Jest również kilka prac uczniów szkół plastycznych i szkoły przyzakładowej działającej przy Zakładach Porcelany i Porcelitu w Chodzieży.

Całym sercem zapraszamy – wejdź w ten świat wraz z nami i odczytaj go od nowa.

Zespół Stowarzyszenia
Czas Przestrzeń Tożsamość

Vorwort

Wir laden Sie ein in eine Welt, die auf Tellern und Wandtellern aus der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts festgehalten wurde. Farbenfrohe, schiefe und nicht ganz eindeutige Porzellanbilder schmückten die Wände kleiner Wohnungen in der Volksrepublik Polen. Die meisten von ihnen fügen sich in den europaweiten Trend der angewandten Kunst ein, der 1947 unter dem Namen New Look aufkam. Sie alle fanden zweifellos Platz in den kleinen Räumen zwischen Möbeln und sie schmückten Wohnzimmer, Küchen oder Flure anstelle von großformatigen Gemälden.

Heute ist ihre Zeit zurückgekehrt. Die Wandteller sind zu einem Vorbild für zeitloses Design geworden, das perfekt zu modernen Räumen passt. An der Wand hängend regen sie die Fantasie an, wecken Erinnerungen und versetzen uns in das vergangene Jahrhundert. Jeder von uns kann die auf den Tellern festgehaltenen Bilder anders lesen, kann ihnen seine eigene Bedeutung verleihen. Jeder kann sich an der Einfachheit oder der Präzision des Bildes, der Symbolik oder der Eindeutigkeit, dem Farbauftrag oder der Wahl der Farbe erfreuen.

Die Wandteller selbst verlangen von uns keine besondere Reflexion. Bei der Besichtigung der Ausstellung finden wir das, was wir erwarten.

In unserer Ausstellung und im Katalog sehen Sie Wandteller aus folgenden polnischen Porzellan-, Halbporzellan- und Fayence-Fabriken:

- Zakłady Porcelany i Porcelitu „Chodzież” in Chodzież
- Zakłady Porcelitu Stołowego „Pruszków” in Pruszków
- Zakłady Porcelany i Porcelitu Stołowego „Tułowice” in Tułowice
- Olkuska Fabryka Naczyń Emaliowanych in Olkusz
- Zakłady Porcelany Stołowej „Wałbrzych” in Wałbrzych
- Zakłady Porcelany Stołowej „Krzysztof” („Wawel”) in Wałbrzych
- Zakłady Porcelany Stołowej „Ćmielów” w Ćmielów
- Zakłady Porcelany „Bogucice” in Katowice-Bogucice
- Zakłady Porcelany Stołowej „Karolina” in Jaworzyna Śląska
- Zakłady Fajansu „Włocławek” in Włocławek
- Zakłady Fajansu „KOŁO” in Koło

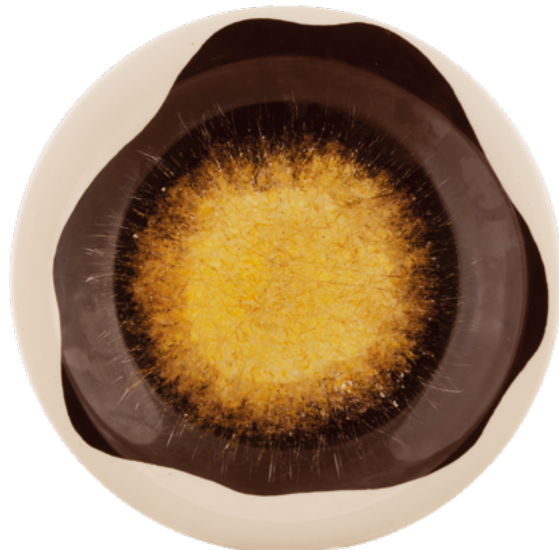
Dies sind, bis auf die Fabrik in Ćmielów, Fabriken, die nicht mehr existieren. Das, was von ihnen übrigblieb, wird zur Geschichte und zum Bestandteil des nationalen Erbes.

Im Katalog und in der Ausstellung sind auch Wandteller zu sehen, die von Künstlern bemalt wurden, die für die Zentrale für Volkskunst „Cepelia“, die Genossenschaft für Volkskunst „Kwiatogal“ und unter ihrer eigenen Marke arbeiteten. Es gibt auch einige Werke von Schülern der Kunstschulen sowie der Betriebsschule der Fabrik „Zakłady Porcelany i Porcelitu Chodzież” in Chodzież.

Wir laden Sie von ganzem Herzen ein, mit uns in diese Welt einzutauchen und sie neu zu lesen.

Das Team des Vereins Zeit Raum Identität

1.

Zakłady Porcelany Stołowej „Wałbrzych” w Wałbrzychu ¹⁻²

porcelana
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32 cm

Porzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er /1970er Jahre
Größe: 32 cm

— *Najbardziej podoba mi się ta zielona, jakby z perełkami, O! i ta białoczar- czarna jest ciekawa.*

— *Ja najbardziej lubię tę pośrodku. Na niej jest jakby słońce.*

— *Der Grüne gefällt mir am besten, wie mit Perlen, Oh! und der schwarz-weiße ist interessant.*

— *Der in der Mitte gefällt mir am besten. Der hat eine Art Sonne darauf.*

2.

porcelana
zdobienie:
porcelana malowana,
natrysk wybierany
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32,7 cm

Porzellan
Verzierung:
bemaltes Porzellan,
Sgraffito
1960er/1970er Jahre
Größe: 32,7 cm

3.

Zakłady Porcelany i Porcelitu w Chodzieży ³⁻⁸

porcelana
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 50./60. XX w.
wymiar: 32,5 cm

Porzellan
Verzierung:
handbemalt
1950er/1960er Jahre
Größe: 32,5 cm

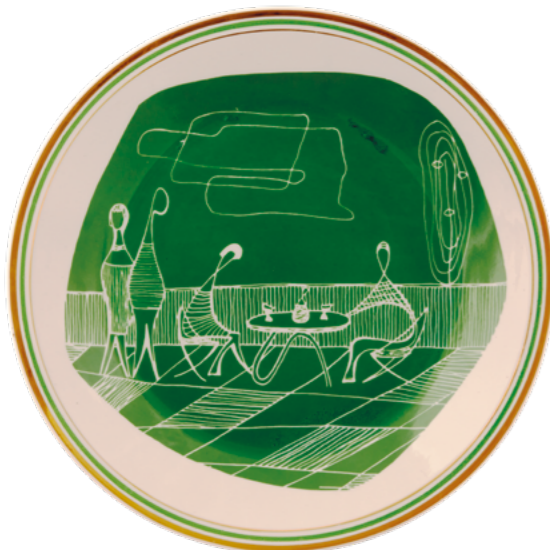
4.

porcelana
zdobienie:
natrysk wybierany
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32 cm

Porzellan
Verzierung:
Sgraffito
1960er/1970er Jahre
Größe: 32 cm

5.

„Kawiarenki”

porcelana
 zdobienie:
 natrysk wybierany
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 32 cm

„Café”

Porzellan
 Verzierung:
 Sgraffitto
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 32 cm

6.

porcelana
 zdobienie:
 natrysk wybierany
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 31,5 cm

Porzellan
 Verzierung:
 Sgraffitto
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 31,5 cm

7.

porcelit
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 50./60. XX w.
 wymiar: 32 cm

— *Ile lat mają te talerze?*
 — *Niektóre mają 50–60 lat.*
 — *Naprawdę?*

Halbporzellan
 Verzierung:
 handbemalt
 1950er/1960er Jahre
 Größe: 32 cm

— *Wie alt sind diese Teller?*
 — *Einige sind 50–60 Jahre alt.*
 — *Wirklich?*

8.

porcelit
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 50./60. XX w.
 wymiar: 32 cm

Halbporzellan
 Verzierung:
 handbemalt
 1950er/1960er Jahre
 Größe: 32 cm

9.

Zakłady Porcelany Stołowej „Ćmielów” w Ćmielowie ⁹⁻¹⁰

porcelana
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 70. XX w.
wymiar: 29,5 cm
opisana na podstawie:
„ręcznie malowane,
Bednarska W.”

Porzellan
Verzierung:
handbemalt
1970er Jahre
Größe: 29,5 cm
Beschreibung
auf dem Tellerboden:
„ręcznie malowane,
Bednarska W.“

10.

porcelana
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 29,5 cm

Porzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 29,5 cm

11.

Spółdzielnia Przemysłu Ludowego i Artystycznego „Kwiatogal” ¹¹⁻¹²

porcelana
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32,5 cm
opisana na podstawie:
„malował S. Czurin”

Porzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 32,5 cm
Beschreibung
auf dem Tellerboden:
„malował S. Czurin“

12.

porcelana
zdobienie:
porcelana malowana,
natrysk wybierany
lata 60. XX w.
wymiar: 32 cm
opisana na podstawie:
„Warszawa,
dn. 5 XII 1963 r.”

Porzellan
Verzierung:
bemaltes Porzellan,
Sgraffitto
1960er Jahre
Größe: 32 cm
Beschreibung auf
dem Tellerboden:
„Warszawa,
dn. 5 XII 1963 r.“

13.

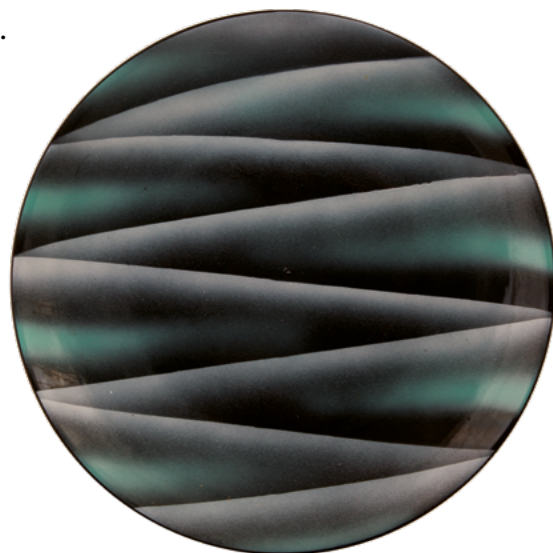

Zakłady Porcelany i Porcelitu Stołowego „Tułowice” 13-17

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32 cm

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 32 cm

14.

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 50./60. XX w.
wymiar: 32 cm

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1950er/1960er Jahre
Größe: 32 cm

15.

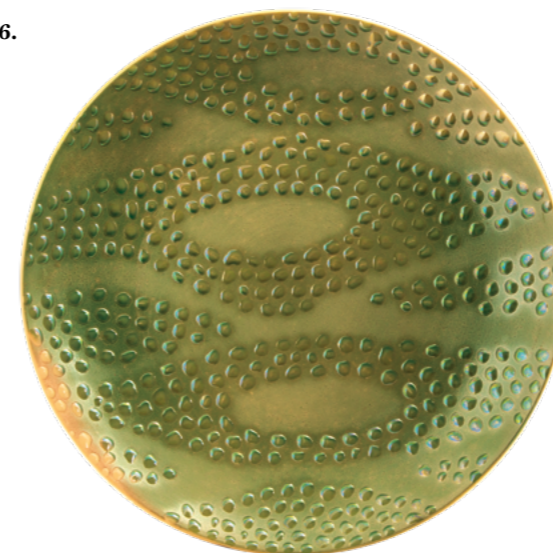
porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 50./60. XX w.
wymiar: 31,5 cm

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1950er/1960er Jahre
Größe: 31,5 cm

— *Wie Pani, to talerz
po mamie. Mama zmarła
i tak powoli porządkuję
jej mieszkanie. Jak syn
wróci z pracy, to mi
powie, jak ja mam
to Pani wysłać, bo ja
to, wie Pani, mam 70 lat
i się nie znam, jak mam
wydrukować ten adres
z komputera.*

— *Weißt du, das ist
ein Teller von meiner
Mutter. Meine Mutter ist
gestorben, und deshalb
räume ich langsam ihre
Wohnung auf. Wenn
mein Sohn von der Arbeit
zurückkommt, wird er mir
sagen, wie ich ihn Ihnen
schicken soll, denn ich
bin 70 Jahre alt und weiß
nicht, wie ich die Adresse
aus dem Computer
ausdrucken soll.*

16.

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 32 cm

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 32 cm

17.

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 50./60. XX w.
wymiar: 32 cm

— *Tak nie wiedziałam
w co ja mam ten talerz
zapakować, skąd taki
karton wziąć, to pizzę
kupiłam i już wszystko
mam spakowane.
Miło mi było z Panią
rozmawiać.*

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1950er/1960er Jahre
Größe: 32 cm

— *Ich wusste nicht,
in was ich den Teller
verpacken sollte, wo ich
den Karton herbekomme,
also habe ich eine Pizza
gekauft und jetzt habe ich
alles verpackt. Es war mir
ein Vergnügen, mit Ihnen
zu sprechen.*

19.

emalia
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 29,5 cm

Emaile
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 29,5 cm

18.

Olkuska Fabryka Naczyń Emaliowanych w Olkuszu 18-19

emalia
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 29,5 cm

Emaile
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 29,5 cm

20.

Zakłady Porcelitu Stołowego „Pruszków” w Pruszkowie 20-21

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 26 cm

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 26 cm

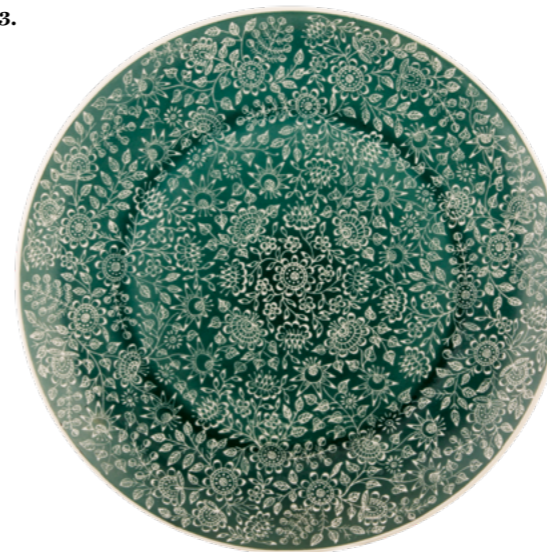
21.

porcelit
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 32 cm

Halbporzellan
 Verzierung:
 handbemalt
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 32 cm

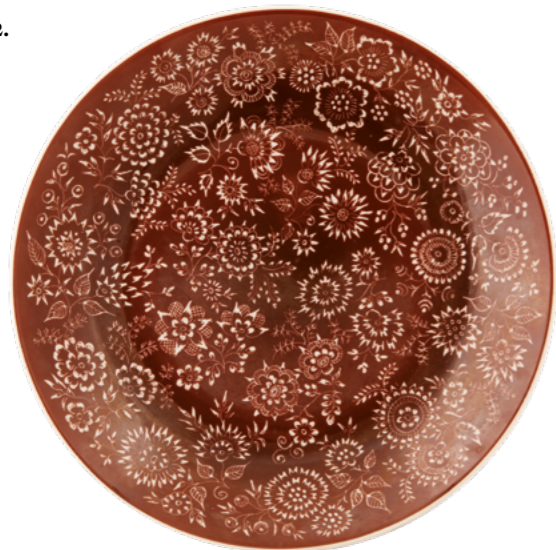
23.

porcelana
 zdobienie:
 natrysk wybierany
 lata 70. XX w.
 wymiar: 32 cm
 opisana na podstawie:
 „ręcznie zdołała
 Anna Beska, Opole”

Porzellan
 Verzierung:
 Sgraffitto
 1970er Jahre
 Größe: 32 cm
 Beschreibung auf
 dem Tellerboden:
 „ręcznie zdołała
 Anna Beska, Opole“

22.

porcelana
 zdobienie:
 porcelana malowana,
 natrysk wybierany
 lata 70. XX w.
 wymiar: 25 cm
 opisana na podstawie:
 „ręcznie zdołała
 Maria Kobyłka, Dębnie,
 powiat Opole”

Porzellan
 Verzierung:
 bemaltes Porzellan,
 Sgraffitto
 1970er Jahre
 Größe: 25 cm
 Beschreibung auf
 dem Tellerboden:
 „ręcznie zdołała
 Maria Kobyłka, Dębnie,
 powiat Opole“

Cepelia Opole 22-25

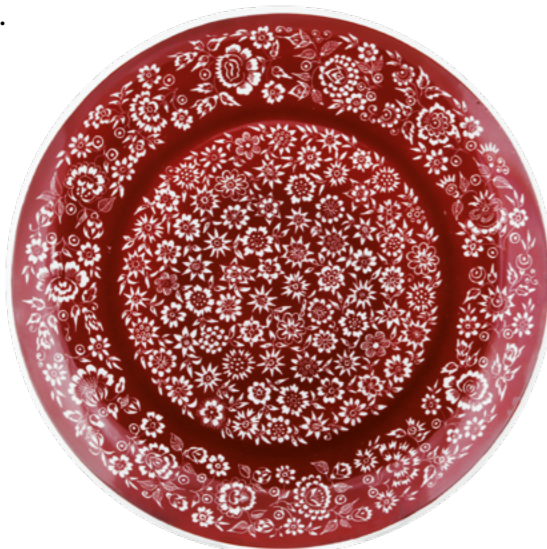
24.

porcelana
 zdobienie:
 natrysk wybierany
 lata 70. XX w.
 wymiar: 28 cm
 opisana na podstawie:
 „Anna Król-Daniec,
 powiat Opole”

Porzellan
 Verzierung:
 Sgraffitto
 1970er Jahre
 Größe: 28 cm
 Beschreibung auf
 dem Tellerboden:
 „Anna Król-Daniec,
 powiat Opole“

25.

porcelana
zdobienie:
natrysk wybierany
lata 70. XX w.
wymiar: 31,5 cm
opisana na podstawie:
„Ręcznie zdołała
twórczyni ludowa
Maria Kobyłka,
wieś Dębie, powiat Opole”

Porzellan
Verzierung:
Sgraffitto
1970er Jahre
Größe: 31,5 cm
Beschreibung
auf dem Tellerboden:
„Ręcznie zdołała
twórczyni ludowa
Maria Kobyłka,
wieś Dębie, powiat Opole”

Definicja z Wikipedii:

„Cepelia” (właśc. Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego – CPLiA) – była organizacja zrzeszająca spółdzielnie rękodzieła ludowego i artystycznego, która prowadziła placówki handlowe zajmujące się zbytem towarów produkowanych w zrzeszonych spółdzielniach, wykonywanych bądź inspirowanych twórczością polskich artystów ludowych. Istniała w latach 1949–1990.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Cepelia>

Moja definicja:

„Cepelia” – najbardziej kolorowe miejsce (sklep) w szarej rzeczywistości PRL-u (Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej). Artyści zdobili wzorami ludowymi m.in. patery wyprodukowane w różnych zakładach.

Definition aus Wikipedia:

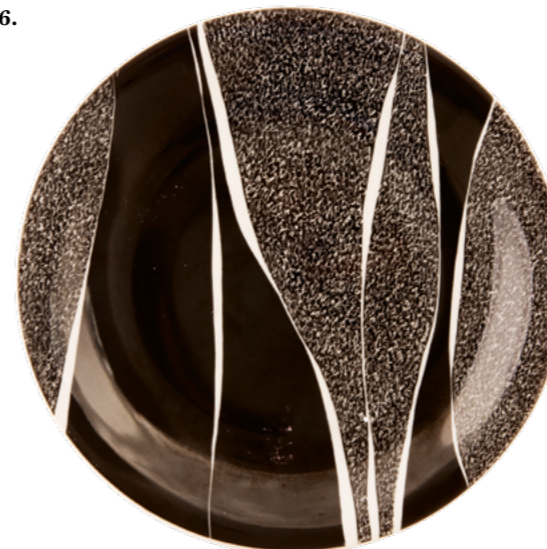
„Cepelia” (Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego – CPLiA) – war eine Organisation von Genossenschaften des Volks- und Kunsthandwerks, die Handelseinrichtungen betrieb, in denen die in den angeschlossenen Genossenschaften hergestellten Waren verkauft wurden, die von polnischen Volkskünstlern hergestellt oder durch ihre Arbeit inspiriert wurden. Sie bestand zwischen 1949 und 1990.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Cepelia>

Meine Definition:

„Cepelia” – der bunteste Ort (Laden) in der grauen Realität der Volksrepublik Polen (Polska Rzeczpospolita Ludowa). Künstler verzierten Teller, die in anderen Fabriken hergestellt wurden, mit volkstümlichen Mustern.

26.

Zakłady Porcelany Stołowej „Krzysztof” („Wawel”) w Wałbrzychu ²⁶⁻²⁸

porcelana
zdobienie:
natrysk wybierany
lata 70. XX w.
wymiar: 24,5 cm

Porzellan
Verzierung:
Sgraffitto
1970er Jahre
Größe: 24,5 cm

27.

porcelana
zdobienie: porcelana
malowana, natrysk
lata 50./60. XX w.
wymiar: 32 cm

Porzellan
Verzierung: bemaltes
Porzellan, Sgraffitto
1950er/1960er Jahre
Größe: 32 cm

28.

**Replika patery
„Przed oknem”
lat 60. XX w.**

porcelana
zdobienie: porcelana
malowana, natrysk
lata 80. XX w.
wymiar: 32 cm

Eine Nachbildung des
„Vor dem Fenster“ –
Tellers aus den 1960er
Jahren.

Porzellan
Verzierung: bemaltes
Porzellan, Sgraffitto
1980er Jahre
Größe: 32 cm

30.

fajans
zdobienie:
malatura
podszkliwna, kora
lata 50./60. XX w.
wymiar: 24 cm

Fayence
Gestaltung:
Unterglasurmalerei,
Kora-Relief
1950er/1960er Jahre
Größe: 24 cm

29.

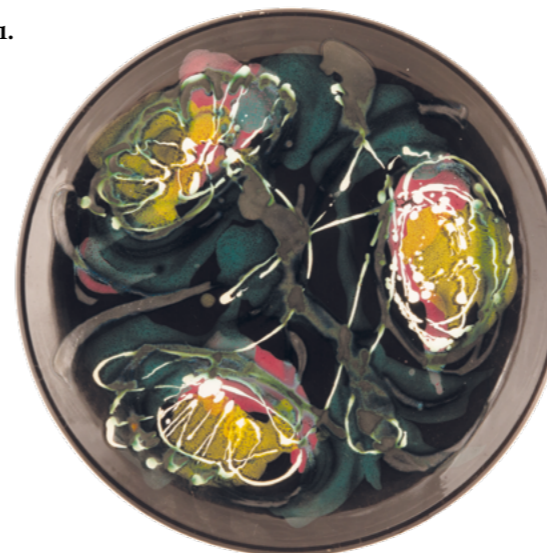

**Zakłady Fajansu
„Włocławek”
we Włocławku 29-30**

fajans
zdobienie:
malatura
podszkliwna, kora
lata 50./60. XX w.
wymiar: 30 cm

Fayence
Gestaltung:
Unterglasurmalerei,
Kora-Relief
1950er/1960er Jahre
Größe: 30 cm

31.

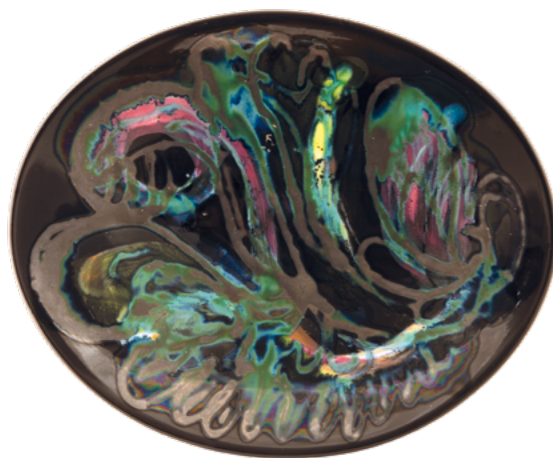

**Zakłady Fajansu
„KOŁO” w Kole 31-33**

fajans
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 30 cm

Fayence
Gestaltung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 30 cm

32.

fajans
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 34 × 32cm

Fayence
 Gestaltung:
 handbemalt
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 34 × 32cm

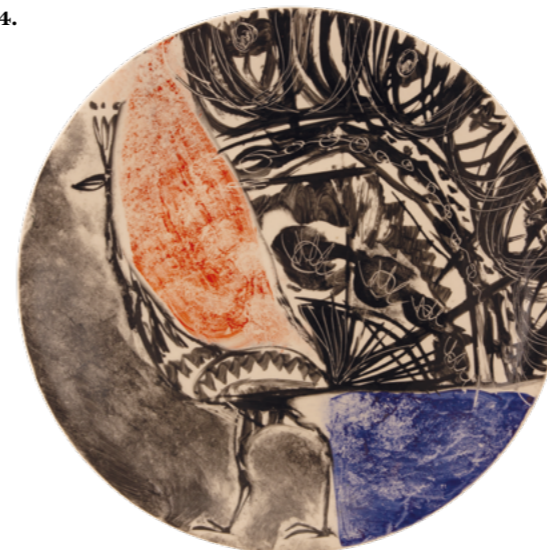
33.

fajans
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 34 × 32cm

Fayence
 Gestaltung:
 handbemalt
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 34 × 32cm

34.

Prace autorskie ³⁴⁻⁴¹

Werke anderer Künstler ³⁴⁻⁴¹

porcelana
 zdobienie:
 malowane ręcznie
 lata 60. XX w.
 wymiar: 32 cm
 opisana na podstawie:
 „JA 60”

Porzellan
 Verzierung:
 handbemalt
 1960er Jahre
 Größe: 32 cm
 Beschreibung auf dem
 Tellerboden: „JA 60“

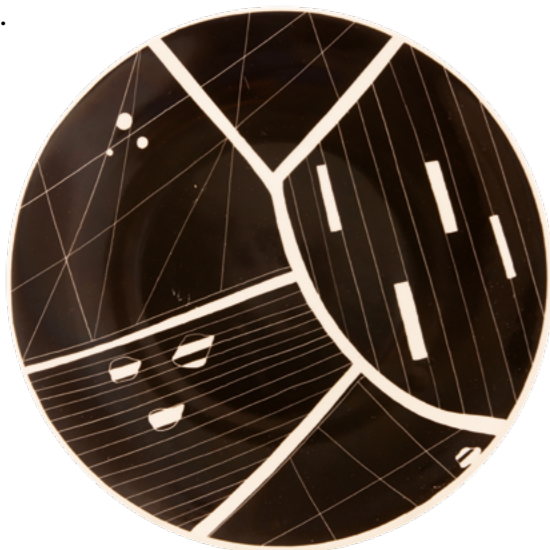
35.

porcelana
 zdobienie: porcelana
 malowana, natrysk
 lata 60./70. XX w.
 wymiar: 26 cm
 opisana na podstawie:
 „J.N. ręcznie mal.”

Porzellan
 Verzierung: bemaltes
 Porzellan, Sgraffito
 1960er/1970er Jahre
 Größe: 26 cm
 Beschreibung auf
 dem Tellerboden:
 „J.N. ręcznie mal.“

36.

porcelana	Porzellan
zdobienie: porcelana malowana, natrysk	Verzierung: bemaltes Porzellan, Sgraffito
lata 60. XX w.	1960er Jahre
wymiar: 26 cm	Größe: 26 cm
opisana na podstawie: „Kosmalski M., Chodzież 5 IV 62”	Beschreibung auf dem Tellerboden: „Kosmalski M., Chodzież 5 IV 62“

Mój post w grupie miłośników porcelany:

— Patera z 1962 autorstwa Kosmalski M.
To uczeń, gość czy pracownik zakładów?
Podpowiedzcie, będę wdzięczna.

Kilka dni później odpowiedź na Messengerze:

— Witam, ta patera to praca mojego wujka...
Mariana Kosmalskiego.

To kuzyn mojego ojca. Nie pracował w porcelanie [ZPiP Chodzież – przypis autora], lecz chodził do szkoły ceramicznej przy zakładowej. Miał praktyki jako uczeń na malarni w zakładzie porcelany. Po ukończeniu szkoły wyjechał w swoje rodzinne strony koło Gostynia. Tam zamieszkał i pracował jako kierownik cegielni. Już niestety nie żyje, zmarł, jak miał 52 lata.

Bardzo dziękuję, Pani Alicjo, za kilka słów o autorze patery!

Mein Beitrag in der Gruppe der Porzellanliebhaber:

— ein Teller von Kosmalski M. aus dem Jahre 1962.
Ist es ein Student, ein Besucher oder ein Fabrikarbeiter?
Für einen Hinweis wäre ich dankbar.

Ein paar Tage später eine Antwort per Messenger:
— Hallo, dieser Teller ist das Werk meines Onkels...
Marian Kosmalski.

Er ist ein Cousin meines Vaters. Er arbeitete nicht in der Porzellanindustrie [ZPiP Chodzież – Fußnote des Autors], sondern besuchte die Keramikschule in der Fabrik. Er machte eine Lehre in der Lackiererei der Porzellanfabrik. Nach Abschluss der Schule ging er in seine Heimatstadt in der Nähe von Gostyn. Dort ließ er sich nieder und arbeitete als Leiter einer Ziegelei. Leider lebt er nicht mehr, er ist im Alter von 52 Jahren gestorben.

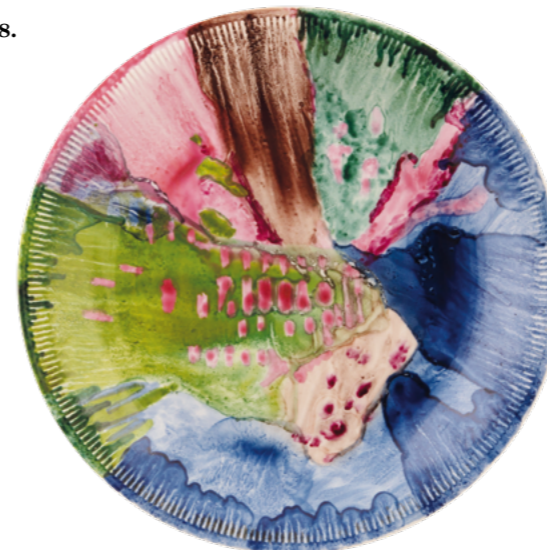
Vielen Dank, Alicja, für ein paar Worte über den Autor des Tellers!

37.

porcelana	Porzellan
zdobienie: malowane ręcznie	Verzierung: handbemalt
lata 60./70 XX w.	1960er/1970er Jahre
wymiar: 32 cm	Größe: 32 cm
opisana na podstawie (pieczęć): „Malowała Zofia Polaków. Prawa autorskie zastrzeżone”	Beschreibung auf dem Tellerboden (pieczęć): „Malowała Zofia Polaków. Prawa autorskie zastrzeżone“

38.

porcelana	Porzellan
zdobienie: malowane ręcznie	Verzierung: handbemalt
lata 60./70 XX w.	1960er/1970er Jahre
wymiar: 29 cm	Größe: 29 cm
opisana na podstawie: (pieczęć): „copyright by Zofia Egger-Polaków. All rights reserved”	Beschreibung auf dem Tellerboden (pieczęć): „copyright by Zofia Egger-Polaków. All rights reserved“

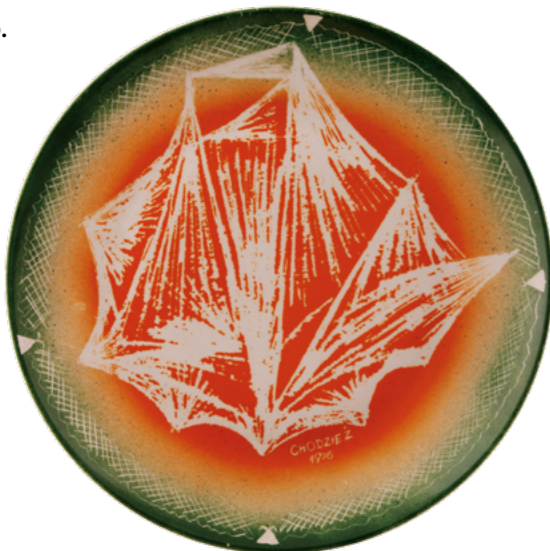
39.

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 50. XX w.
wymiar: 29,5 cm
opisana na podstawie:
„Chodzież 1957”

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1950er Jahre
Größe: 29,5 cm
Beschreibung
auf dem Tellerboden:
„Chodzież 1957“

40.

porcelit
zdobienie: porcelit
malowany, natrysk
wybierany
lata 70. XX w.
wymiar: 31,5 cm

Halbporzellan
Verzierung: bemaltes
Porzellan, Sgraffitto
1970er Jahre
Größe: 31,5 cm

41.

porcelit
zdobienie:
malowane ręcznie
lata 60./70. XX w.
wymiar: 29,5 cm
opisana na podstawie:
Spółdzielnia Pracy
„Rozwój”

— *Proszę mi powiedzieć,
co to za talerz – bo tyle
osób do mnie napisało,
jak już go pani
sprzedałam.*
— *Nie dziwię się, że
pisali, bo jest ładny.*

Halbporzellan
Verzierung:
handbemalt
1960er/1970er Jahre
Größe: 29,5 cm
Beschreibung auf
dem Tellerboden:
Spółdzielnia Pracy
„Rozwój”

— *Bitte sagen Sie mir, was
das für ein Teller ist – denn
so viele Leute haben mir
geschrieben, nachdem ich
ihn an Sie verkauft habe.*
— *Ich bin nicht überrascht,
dass sie mir geschrieben
haben, weil er so schön ist.*

Wolgast

Szczecin

Oderberg

Stowarzyszenie Perspektive Oderberg e.V.

Perspektive Oderberg e.V. obchodzi w tym roku swoje dziesięciolecie. Członkowie, zarówno rdzenni mieszkańcy jak i nowi, dbają o kontakt i współpracę między różnymi grupami społecznymi, stowarzyszeniami, artystami w Oderbergu i regionie, organizują wydarzenia społeczno-kulturalne oraz projekty artystyczne i transgraniczne. Rewitalizacja starego miasta i dawnego ratusza ma tu kluczowe znaczenie.

Perspektive Oderberg e.V. Verein

Die „Perspektive Oderberg e.V.“ feiert in diesem Jahr ihr 10jähriges Bestehen. Die Mitglieder, Alleinwohner und Zugezogene, kümmern sich um die Kommunikation und Vernetzung der unterschiedlichen Interessengruppen in Oderberg und der Region, organisieren soziokulturelle Veranstaltungen und künstlerische und grenzübergreifende Projekte. Die Belebung der Altstadt und des alten Rathauses sind dabei zentral.

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość

Stowarzyszenie Czas Przestrzeń Tożsamość w tym roku obchodzi 20-lecie swojej działalności na rzecz społeczności lokalnych. Od samego początku nasza praca miała na celu aktywizację społeczną i wzmacnianie poczucia wartości zarówno po polskiej, jak i niemieckiej stronie Odry, w ramach granic Euroregionu Pomerania. Wciąż odkrywamy i przybliżamy miejsca oraz wydarzenia historyczne tego obszaru. Stawiamy kwestię identyfikacji lokalnej w centrum uwagi. Jako profesjonalny i doświadczony zespół angażujemy się w szeroki zakres działań na różnych płaszczyznach, od organizacji spotkań autorskich, debat, wystaw, konferencji, festiwali, seminariów, koncertów po wypracowywanie innowacji społecznych i rozwiązań systemowych w obszarach włączenia społecznego.

Przez 20 lat wielokrotnie mieliśmy przyjemność pracować w partnerstwie ze wspólnotami lokalnymi, organizacjami, samorządami i ministerstwami, realizując małe i duże projekty, inicjując i wprowadzając wspólnie zmiany zarówno w małych społecznościach, jak i w skali ogólnopolskiej.

Mieszkamy w Szczecinie, więc bardzo ważny jest dla nas aktywny dialog polsko-niemiecki, szczególnie w kontekście Odry i jej delty, jak to nazwaliśmy

przed laty. Wciąż podejmujemy tu nowe projekty i inicjatywy, włączając w to współpracę m.in. z Wolgastem i Oderbergiem.

W ciągu dwóch dekad istnienia stowarzyszenie wydało ponad 40 książek, albumów i katalogów dwujęzycznych po polsku i niemiecku. Od lat sadzimy Drzewka Pamięci dla niezwykłych postaci promujących współpracę i zrozumienie międzykulturowe. Naszym celem jest autentyczne propagowanie dwujęzyczności w regionie oraz budowanie partnerskich relacji między społecznościami po obu stronach Odry.

Z okazji 20-lecia naszej działalności kontynuujemy wysiłki na rzecz wzmacniania partnerstwa między Oderbergiem a Szczecinem i Wolgastem, przekonani o sile współpracy i dialogu między narodami. Jesteśmy dumni z dotychczasowych osiągnięć i pełni zapału, aby kontynuować naszą misję budowania mostów kulturowych i transgranicznych więzi w Euroregionie Pomerania.

Der Verein Czas Przestrzeń Tożsamość

Der Verein Czas Przestrzeń Tożsamość (Zeit Raum Identität) begeht in diesem Jahr das 20. Jubiläum seines gesellschaftlichen Wirkens für die lokalen Gemeinschaften. Von Anfang verfolgte unsere Arbeit das Ziel, die Zivilgesellschaft zu aktivieren und das Wertebewusstseins sowohl auf polnischer als auch auf deutscher Seite der Oder, innerhalb der Grenzen der Euroregion Pomerania zu stärken. Wir entdecken weiterhin Orte und historische Ereignisse in der Region und bringen sie näher. Die Frage nach der lokalen Identität steht im Zentrum unserer Überlegungen. Als professionelles und erfahrenes Team engagieren wir uns in einem breiten Spektrum von Aktivitäten auf verschiedenen Ebenen, von der Organisation von Autorentreffen, Debatten, Ausstellungen, Konferenzen, Festivals, Seminaren und Konzerten bis hin zur Entwicklung neuer gesellschaftlicher, innovativer Ideen und von Lösungen im Bereich der gesellschaftlichen Integration.

Seit 20 Jahren haben wir immer wieder das Vergnügen, partnerschaftlich mit lokalen Gemeinschaften, Organisationen, Stadtverwaltungen und Ministerien zusammenzuarbeiten, kleine und große Projekte durchzuführen und gemeinsam Veränderungen sowohl in kleinen Gemeinden als auch auf nationaler Ebene zu initiieren und umzusetzen.

Wir leben in Szczecin, daher ist uns der aktive deutsch-polnische Dialog sehr wichtig, vor allem im Zusammenhang mit der Oder und ihrem Delta, wie wir es?/unseren Wirkungsraum? vor Jahren bezeichneten. Wir entwickeln von hier aus immer wieder neue Projekte und Initiativen, unter anderem in Zusammenarbeit mit den Städten Wolgast und Oderberg.

In den zwei Jahrzehnten seines Bestehens hat der Verein über 40 Bücher, Alben und zweisprachige Kataloge in polnischer und deutscher Sprache veröffentlicht. Seit Jahren pflanzen wir Gedenkbäume für außergewöhnliche Persönlichkeiten, die die Zusammenarbeit und die interkulturelle Verständigung unterstützten. Unser Ziel ist die authentische Förderung der Zweisprachigkeit in der Region und der Aufbau von Partnerschaften zwischen den Gemeinden auf beiden Seiten der Oder.

Anlässlich unseres 20-jährigen Jubiläums setzen wir unsere Bemühungen zur Stärkung der Partnerschaft zwischen Oderberg, Szczecin und Wolgast fort, wobei wir von der Kraft der Zusammenarbeit und des Dialogs zwischen den Nationen überzeugt sind. Wir sind stolz auf die bisher erreichten Erfolge und voller Enthusiasmus, unsere Mission kulturelle Brücken und grenzüberschreitender Verbindungen in der Euroregion Pomerania zu bauen, weiterführen zu können.

20 lat

**stowarzyszenie
czas
przestrzeń
tożsamość**

ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 33d, 71-111 Szczecin
sekretariat@cpt.org.pl • www.cpt.org.pl